

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/133/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5124205810
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:5124205810.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Jozefa Šuleka a JUDr. Jany Vargovej, v spore žalobcu: Poľnohospodárske obchodné družstvo Radola, so sídlom 023 36 Radoľa 340, IČO: 36 002 178, právne zastúpený Vojčík & Partners, s.r.o., so sídlom Rázusova 13, 040 01 Košice, IČO: 36 866 563 proti žalovaným: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. XXX, 2/ A. D., E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. XX, právne zastúpená JUDr. Martin Olos, advokát, so sídlom Karola Kašjaka 1, 013 13 Rajecké Teplice, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, na odvolanie žalovaných 1/, 2/ proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č.k. 45C/44/2024-129 zo dňa 7.4.2025, takto

rozhodol:

Uznesenie prvoinštančného súdu vo výroku II. p o t v r d z u j e .

Vo výroku I. ponecháva uznesenie prvoinštančného súdu nedotknuté.

Žalobcovi vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/ p r i z n á v a spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením prvoinštančný súd konanie zastavil, žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobou doručenou Okresnému súdu Žilina dňa 15.05.2024 sa žalobca domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd určil, že kúpna zmluva uzatvorená dňa 02.05.2022 medzi žalovaným v rade 1/ ako kupujúcim a žalovanou v rade 2/ ako predávajúcou, ktorej predmetom bol pozemok reg. EKN parcela č. 59, druh pozemku záhrada o výmere 286 m² v podiele 2/96, okres G. H. A., obec G. H. A., k.ú. C., ktorej vklad bol povolený Okresným úradom Kysucké Nové Mesto, katastrálny odbor pod sp. zn. V1221/2022 dňa 18.07.2022, je neplatná. Žalobca žalobu skutkovo odôvodnil tým, že je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti - pozemku reg. EKN parcely č. 59, druh pozemku záhrada, o výmere 286 m² vedenej na LV č. XXXX, okres G. H. A., obec G. H. A., k.ú. C.. Žalovaná v rade 2/ ako podielový spoluvlastník predmetnej nehnuteľnosti kúpnu zmluvou zo dňa 02.05.2022, ktorej vklad bol povolený dňa 18.07.2022 pod V1221/2022 previedla svoje spoluvlastnícke podiely na nehnuteľnosti spolu v podiele 2/96 na žalovaného v rade 1/. Žalobca má za to, že žalovaný v rade 1/ nie je blízkou osobou žalovanej v rade 2/ a nakoľko žalovaná v rade 2/ neponúkla žalobcovi danú nehnuteľnosť na predaj, dopustila sa porušenia zákonného predkupného práva žalobcu a pravdepodobne aj porušenia zákonného predkupného práva ďalších podielových spoluvlastníkov predmetnej nehnuteľnosti. Žalovaná v rade 2/ vo vyjadrení k žalobe uviedla, že v tomto konaní sp. zn. 45C/44/2024 ide o určenie neplatnosti totožnej kúpnej zmluvy V1221/2022 zo dňa 02.05.2022 ako v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 41C/40/2024. Je zrejmé, že z hľadiska právnej istoty nie je prípustné, aby (ne)platnosť tej istej kúpnej zmluvy V1221/2022 zo dňa 02.05.2022 bola posúdená rozdielne. Žalobca za danej situácie nemôže mať naliehavý právny záujem na určení

neplatnosti tej istej kúpnej zmluvy V1221/2022 zo dňa 02.05.2022 (čo uzavrel pri vyhlásení rozsudku aj súd v konaní sp. zn. 41C/40/2024). Žalobca pred podaním žaloby navyše nevykonal žiadnu predžalobnú výzvu a ihneď podal žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorá bola nadbytočná a aktuálne je už aj bezpredmetná. Vedenie konania sp. zn. 45C/44/2024 je objektívne nehospodárne, zbytočne produkujúce trovy. Žalobca podaním doručeným súdu dňa 31.03.2025 vzal žalobu v celom rozsahu späť a navrhol, aby súd konanie zastavil a priznal žalobcovi voči žalovaným v rade 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Dôvodom späťvzatia žaloby je skutočnosť, že vlastnícke právo na spoluvlastníckom podiele po zápise rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 41C/40/2024-98 zo dňa 09.01.2025, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21.03.2025, záznamom do katastra nehnuteľností, bude svedčať v prospech žalovanej v rade 2/. Žalobca zároveň uviedol, že žaloba bola podaná dôvodne a oprávnene. Žalobca nesúhlasí s tvrdením, že za iniciovanie sporu a jeho následné vedenie zodpovedá výlučne žalobca, keď práve žalovaná v rade 2/ svojím konaním (nerešpektovaním predkupného práva) priamo spôsobila vznik tohto súdneho sporu. Žalobca nemá povinnosť zasielať predžalobnú výzvu pred tým, než sa dovoľá relatívnej neplatnosti právneho úkonu podľa § 40a v spojení s ust. § 140 Občianskeho zákonníka. Súd poukázal v podrobnostiach na právnu úpravu, ktorú na vec aplikoval. Uviedol, že dispozícia žaloby patrí medzi základné procesné oprávnenia žalobcu. Späťvzatím žaloby prejavuje vôľu voči súdu, aby sa o jeho žalobe nekonalo a nerozhodovalo. Procesným dôsledkom späťvzatia žaloby je zastavenie konania. Procesným dôsledkom čiastočného späťvzatia žaloby je čiastočné zastavenie konania. Poznamenal, že späťvzatie žaloby je procesný úkon žalobcu, z ktorého obsahu jednoznačne vyplýva, že na prejednaní svojho uplatneného nároku celkom, alebo v určitej časti, nemá záujem a že je uzrozumený s tým, že o jeho návrhu nebude v tomto rozsahu súdom meritórne rozhodnuté. Zákon neukladá povinnosť zdôvodniť späťvzatie žaloby (alebo jej časti), avšak dôvody späťvzatia sú významné pre rozhodnutie o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 256 CSP. Ustanovenie § 256 CSP ukladá povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto procesne zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie je treba posudzovať výlučne z procesného hľadiska (t.j. podľa procesného výsledku), nie podľa hmotného práva, pretože potom by išlo o posudzovanie dôvodnosti nároku vo veci samej. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax. To však neznamená, že tým vytvára priestor na nekontrolovanú voľnú úvahu súdu. V zmysle ustálenej judikatúry (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 17/2009, sp. zn. 5Cdo 67/2010, sp. zn. 3MCdo 46/2012) nemožno § 257 považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnúť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane sporu, ktorej to priamo priznáva zákon náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Každá strana znáša trovy konania spojené s jej účasťou v spore, kým nie je spor ukončený. Úspech vo veci, ktorá je predmetom sporu je teda okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov konania. Výnimky z tohto pravidla musí ustanoviť zákon (článok 46 ods. 4 a článok 51 ods. 1 Ústavy SR). Aj tieto výnimky sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok, takou výnimkou je nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP. Účelom tohto ustanovenia je umožniť súdu zmeniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v spore. Aplikácia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy len v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. CSP, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad. Súd komplexne posudzoval uvádzané dôvody žalovanej v rade 2/ a to každý samostatne a tiež vo vzájomnej súvislosti a dospel k záveru, že v prejednávanej veci neexistujú okolnosti, ktoré by zakladali dôvody hodné osobitného zreteľa. Žalovaná v rade 2/ nedoložila súdu listinné dôkazy, ktoré by preukazovali jej finančné pomery, t.j. nedoložila doklady preukazujúce jej príjmy a výdavky. Žalovaná v rade 2/ len konštatovala, že je starobná dôchodkyňa s nízkym príjmom, bez toho, aby súdu predložila určité listinné dôkazy. Okrem toho žalovaná v rade 2/ nijakým spôsobom nepreukázala ani jej sociálne pomery, na ktoré sa odvolávala v podaní zo dňa 02.04.2025. Súd sa okrem vyššie uvedených pomerov žalovanej v rade 2/ zaoberal aj okolnosťami podania žaloby o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a tiež námietkami, ktoré žalovaná v rade 2/ podala vo svojich vyjadreniach. Súd konštatoval, že žalobca nebol povinný zaslať predžalobnú výzvu žalovanej v rade 2/, aby poukázal na to, že žalovaná v rade 2/ porušila predkupné

právo podielových spoluvlastníkov k predmetnej nehnuteľnosti. Žalobca nebol v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 41C/40/2024 stranou sporu, uvedené konanie začalo dňa 02.05.2024. Žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy podal žalobca na Okresný súd Žilina dňa 15.05.2024. Z uvedeného vyplýva, že žalobca z objektívneho hľadiska a to z dôvodu krátkeho časového úseku nemohol mať vedomosť o tom, že na súde už prebieha iné konanie, ktorého predmetom je totožná kúpna zmluva V1221/2022 zo dňa 02.05.2022. Žalobca pri podaní žaloby na súd postupoval v súlade so zákonom. Navyše súd uvádza, že Okresný súd Žilina rozsudkom č.k. 41C/40/2024-98 zo dňa 09.01.2025, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21.03.2025, konštatoval že žalovaná v rade 2/ uzavretím kúpnej zmluvy V1221/2022 zo dňa 02.05.2022 porušila predkupné právo, ktoré podielovým spoluvlastníkom ustanovuje § 140 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd tak konštatoval, že procesné zavinenie na zastavení konania je na strane žalovaných v rade 1/ a 2/, nakoľko žaloba zo strany žalobcu bola podaná dôvodne, došlo k porušeniu predkupného práva žalobcu, preto podal danú žalobu na súd.

2. Proti uzneseniu prvoinštančného súdu v zákonnej lehote doručila odvolanie žalovaná 2/. Odvolanie vymedzila čo do výroku na náhradu trov konania (II.). Uviedla, že Okresný súd Žilina rozsudkom sp. zn. 41C 40/2024 zo dňa 09.01.2025 právoplatne rozhodol tak, že som spoluvlastníčkou pozemku registra „E“ parc. č. 59 o výmere 286 m², druh pozemku záhrada, nachádzajúceho sa v obci G. H. A., kat. území C., evidovaného na LV č. XXXX pre kat. územie C., v spoluvlastníckom podiele o veľkosti 2/96-ny, ktorý podiel bol prevedený mnou - žalovanou 2/ na žalovaného 1/ na základe kúpnej zmluvy zo dňa 02.05.2022 uzavretej medzi mnou - žalovanou 2/ ako predávajúcou a žalovaným 1/ ako kupujúcim, podľa ktorej bol vklad vlastníckeho práva v prospech žalovaného 1/ do katastra nehnuteľností povolený Okresným úradom Kysucké Nové Mesto, katastrálny odbor dňa 18.07.2022 rozhodnutím č. V 1221/2022. Súd prejudiciálne uzavrel, že predmetná kúpna zmluva V 1221/2022 je neplatná, nakoľko ponuka na uplatnenie zákonného predkupného práva nebola platne vykonaná. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 21.03.2025. V tomto konaní 45C 44/2024 išlo o určenie neplatnosti totožnej kúpnej zmluvy V 1221/2022 zo dňa 02.05.2022. Je zrejmé, že žalobca Poľnohospodárske obchodné družstvo Radoľa každopádne už za danej situácie nemohol mať akýkoľvek naliehavý právny záujem na určení neplatnosti kúpnej zmluvy V 1221/2022 zo dňa 02.05.2022, preto bol nútený žalobu zobrať späť, inak by mu bola zamietnutá z čisto formálnych dôvodov a to bez akéhokoľvek vecného prieskumu. Čiže sám žalobca ustúpil od žaloby, nakoľko bola procesne neudržateľná a nebolo jej možné vyhovieť. Podstatné ďalej je, že žalobca Poľnohospodárske obchodné družstvo Radoľa pred podaním žaloby ani nevykonal žiadnu predžalobnú výzvu a ihneď podal žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu, ktorá bola plne nadbytočná a navyše sa stala aj plne bezpredmetná a procesne neprípustná minimálne z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu. Pre účely rozhodovania o trovách konania v prípade späťvzatia žaloby sa súd v súlade s ust. § 256 ods. 1 C.s.p. musí vysporiadať s tým, či došlo k zavinenému zastaveniu konania niektorou zo strán sporu, a pokiaľ áno, či a ktorá zo strán konania procesne zavinila zastavenie konania. Uvedená okolnosť je z hľadiska rozhodovania o trovách konania v danom prípade podstatná. Pri zastavení konania sa pri náhrade trov aplikuje zásada zavinenia. Žalobca ani súd nevysvetlili, čím konkrétne mala za nastanej procesnoprávnej situácie zavinieť zastavenie súdneho konania. Žiadala zohľadniť dôvody hodné osobitného zreteľa. Manžel jej zomrel pred 15 rokmi, je ovdovelá dôchodkyňa s vyšším vekom (XX rokov), zhoršeným zdravotným stavom a nízkym príjmom vo výške 487,90 EUR mesačne (z toho - starobný dôchodok : 21,80 EUR, vdovský dôchodok : 388,40 EUR, rodičovský dôchodok : 77,70 EUR). Potvrdenie Sociálnej poisťovne o výplate dôchodkových dávok zreteľne preukazuje tak jej príjem ak i to, že je vdova. Čo sa týka jej výdavkov, z tak nízkych príjmov nie je pri dnešných cenách obvyklých tovarov a služieb (ktoré súd pozná ako všeobecne známu skutočnosť) schopná uhrádzať svoje základné životné náklady (energie, stravu, lieky, hygiena, ošatenie, obuv), úspory nemám. Na zapltenie náhrady trov konania by som si bola nútená požičať, nakoľko jej výška by predstavovala približne celý jej mesačný príjem. Navrhovala uznesenie prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutej časti výroku II. zmeniť tak, že žiadnej zo strán sporu náhradu trov konania nepriznáva alebo tak, že žalobcovi proti žalovanej 2/ náhradu trov konania nepriznáva.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej 2/ žiadal uznesenie prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutej časti ako správne potvrdiť. Uviedol, že pri podaní žaloby na súd postupoval v súlade so zákonom. Žaloba žalobcu bola podaná v zmysle § 137 písm. d) CSP, kedy z procesného hľadiska ide o určenie právnej skutočnosti, ktorá vyplýva z osobitného právneho predpisu. Do úvahy prichádza ako osobitný predpis aplikácia § 140 Občianskeho zákonníka, § 40a Občianskeho zákonníka, príslušné ustanovenia katastrálneho zákona (§ 34).V takomto prípade, aj keď ide o určovací žalobu, sa preukazovanie naliehavého právneho záujmu nevyžaduje. Uvedené sa vyžaduje iba pri žalobe podľa

§ 137 písm. c) CSP. Súd teda nie je oprávnený skúmať existenciu naliehavého právneho záujmu na žalobou požadovanom určení, žalobca nie je povinný preukazovať naliehavý právny záujem. Uvedené vyplýva z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Žaloba bola podaná na príslušný súd dňa 15.05.2024. Žalovaná 2/, ako aj žalovaný 1/ mali možnosť vyjadriť sa k podanej žalobe (čo neurobili napriek výzve súdu) a usilovať sa o zmierné vyriešenie sporu. Napriek tomu zo strany žalovaných neboli vykonané žiadne kroky, ktorými by protiprávny stav zvrátili, a to aj napriek tomu, že žalovaná 2/ je v konaní právne zastúpená, ako aj žalovaný 1/ v obdobných konaniach. Konanie žalovaných je potrebné považovať za účelové a nehospodárne, nakoľko o porušení predkupného práva, porušení zákona vedeli a nepodnikli kroky k náprave. Poukázal na to, že účastník konania, ktorý svojím protiprávnym konaním zapríčinil, že druhá strana musí brániť svoje práva v súdnom konaní, zásadne ponese sankciu v podobe povinnosti nahradiť trovy konania, ktoré vzniknú pri tejto procesnej činnosti (nález Ústavného súdu SR z 15. apríla 2020, sp. zn. II. ÚS 577/2018-40). Bolo by v rozpore s ochrannou funkciou civilného procesného práva, pokiaľ by civilný proces neumožňoval odstrániť zmenšenie majetkovej sféry účastníka spôsobené len tým, že bol nútený dôvodne hájiť svoje práva (I. ÚS 263/2016). Poukázal tiež na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2899/2010 z 8. marca 2011. Pokiaľ sa týka dôvodov hodných osobitného zreteľa mal za to, že súd komplexne posudzoval uvádzané dôvody žalovanej v 2. rade. V danej veci sa plne stotožnil s odôvodnením súdu, že ak sa niekto odvoláva na výnimočné okolnosti, musí ich preukázať. Bez dôkazov sa na ne nedá prihliadať. Zároveň dodal, že ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmiernovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami. Jeho použitie neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila je lepšia ako u protistrany.

4. Žalovaná 2/ vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedla, že zastavenie konania procesne nezavinila a v danej veci je pritom objektívne založených viacero skutočností, ktoré jednak znamenajú, že žiadna zo strán procesne nezavinila zastavenie konania, súčasne však ide aj o viaceré dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania. Súd prihliada na osobné, majetkové a zárobkové pomery účastníkov, najmä ak by priznaním náhrady trov vznikla jednej strane neprimeraná sociálna alebo ekonomická ujma, ktorú sama nezavinila alebo by ju mohla uhradiť len s veľkými ťažkosťami. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Oba okruhy predpokladov pre aplikáciu ust. § 257 Civilného sporového poriadku v tejto právnej veci objektívne nastali. Jej nepriaznivá sociálna situácia a nízky príjem sú objektívne dané.

5. Manžel jej zomrel pred 15 rokmi, je ovdovelá dôchodkyňa s vyšším vekom (XX rokov), so zhoršeným zdravotným stavom a nízkym príjmom vo výške 487,90 EUR mesačne (z toho - starobný dôchodok : 21,80 EUR, vdovský dôchodok : 388,40 EUR, rodičovský dôchodok : 77,70 EUR). Na zaplatenie náhrady trov konania by som si bola nútená požičať, nakoľko jej výška by predstavovala približne celý jej mesačný príjem. Postup žalobcu je i proti dobrým mravom.

6. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej 2/ uviedol, že žalovaná 2/ vo vyjadrení opätovne alibisticky uvádza, že za iniciovanie sporu, ako aj následné vedenie sporu zodpovedá výlučne a jedine žalobca. Je zarážajúce a neprípustné, aby žalovaná 2/, ktorá porušila zákonné predkupné právo, tvrdila, že nenesie žiadnu zodpovednosť za vznik sporu. Porušené predkupné právo a relatívnu neplatnosť konštatuje tak Okresný súd Žilina v konaní 41C/40/2024, ako aj právny zástupca žalovanej 2/. V súlade s aktuálnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je spoluvlastník oprávnený domáhať sa relatívnej neplatnosti zmluvy prostredníctvom žaloby podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku, pričom sa nevyžaduje preukázanie naliehavého právneho záujmu. Žalovaná v 2. rade, resp. jej právny zástupca zrejme nie je oboznámený s touto aktuálnou judikatúrou. Jeho námietka týkajúca sa údajnej „procesnej slabosti“ žaloby preto nemá žiadne vecné ani právne opodstatnenie. Žalobca podal žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy v zmysle zákonných ustanovení oprávnené a žaloba bola podaná dôvodne. Zároveň v súvislosti s vyššie uvedeným žalovanou 2/ namietané tvrdenie o „strate naliehavého právneho záujmu“ nie je relevantné. Žalobca má legitímny záujem chrániť svoje vlastnícke práva ako celok, nielen predkupné právo. Pokiaľ ide o dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, mal za to, že ich aplikácia v tomto prípade nie je namieste. Uvedené ustanovenie nie je prostriedkom na zmiernovanie majetkových rozdielov medzi stranami, ani na vyvodzovanie dôsledkov z platobnej neschopnosti niektorej z nich. Žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by použitie tohto ustanovenia opodstatňovali, v konaní nevyšli najavo.

7. Krajský súd ako súd odvolací podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario odvolaním napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutom výroku II. ako správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP), vo výroku I. ako odvolaním strán sporu nenapadnutom, ponechal uznesenie prvoinštančného súdu nedotknuté.

8. Podľa § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

9. V konaní bolo preukázané, že žalobca inicioval daný spor z dôvodu porušenia predkupného práva. Žalobca podaním doručeným súdu dňa 31.03.2025 vzal žalobu v celom rozsahu späť a navrhol, aby súd konanie zastavil a priznal žalobcovi voči žalovaným v rade 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Dôvodom späťvzatia žaloby je skutočnosť, že vlastnícke právo na spoluvlastníckom podiele po zápise rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 41C/40/2024-98 zo dňa 09.01.2025, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21.03.2025, záznamom do katastra nehnuteľností, bude svedčať v prospech žalovanej v rade 2/.

10. Vychádzajúc z ust. § 256 ods. 1 CSP ako i takto zistených skutočností, prvoinštančný súd a zároveň ani odvolací súd nemal dôvod zaoberať sa tým, či žaloba je podaná dôvodne alebo nedôvodne, nakoľko vyslovene ust. § 256 ods. 1 CSP sa zameriava iba na procesné zavinenie strán za zastavenie konania. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na Z IV str. 736: podľa ktorého z procesného hľadiska je navrhovateľovým zavinением na zatavení konania späťvzatie návrhu. Úvahy o tom, či si navrhovateľ bol alebo mohol byť vedomý bezdôvodnosti svojho návrhu na začatie konania sú z hľadiska použitia citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (v súčasnosti Civilného sporového poriadku) bezpredmetné.

11. Podľa uznesenia Krajského súdu v Trnave z 10. marca 2014 sp.zn. 23Co/413/2012 o dôvodnosti podania návrhu treba uvažovať z hľadiska vzťahu výsledku správania odporcu k požiadavkám navrhovateľa, čo znamená, že návrh je podaný dôvodne najmä v prípade, keď odporca po začatí konania navrhovateľa uspokojí, a to aj vtedy, ak by uspokojil navrhovateľa, hoci k tomu nemal právnu povinnosť. Ak má také správanie, ktoré spôsobilo zastavenie konania, ísť na ťarchu odporcu, musí ísť o procesnú situáciu, keď sa odporca zachoval v intenciách žalobného návrhu (petitu). Pôjde teda o situáciu, keď bola požiadavka navrhovateľa splnená neskorším správaním (konaním) odporcu alebo oboch odporcov, bez toho, aby o tom (meritórne) rozhodol súd. Medzi správaním odporcu a žalobným návrhom musí byť vecná spojitosť.

12. Žalobca nebol v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 41C/40/2024 stranou sporu, uvedené konanie začalo dňa 02.05.2024. Žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy podal žalobca na Okresný súd Žilina dňa 15.05.2024. Z uvedeného vyplýva, že žalobca z objektívneho hľadiska a to z dôvodu krátkeho časového úseku nemohol mať vedomosť o tom, že na súde už prebieha iné konanie, ktorého predmetom je totožná kúpna zmluva V1221/2022 zo dňa 02.05.2022. Žalobca pri podaní žaloby na súd postupoval v súlade so zákonom. Navyše súd uvádza, že Okresný súd Žilina rozsudkom č.k. 41C/40/2024-98 zo dňa 09.01.2025, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21.03.2025, konštatoval že žalovaná v rade 2/ uzavretím kúpnej zmluvy V1221/2022 zo dňa 02.05.2022 porušila predkupné právo, ktoré podielovým spoluvlastníkom ustanovuje § 140 Občianskeho zákonníka.

13. To znamená, že pokiaľ žalobca zobral žalobu späť, na podklade takto zistených skutočností i odvolací súd dospel k záveru, že procesné zavinenie za zastavenie konania je na strane žalovaných.

14. Pokiaľ sa ďalej žalovaná 2/ v podanom odvolaní domáhala aplikovať na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania ust. § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Účelom tohto ustanovenia je umožniť súdu zmeniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v spore. Aplikácia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy len v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. CSP, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, okolnostiach na strane strán sporu, do úvahy tiež treba brať také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku. Ďalšou skupinou prípadov, ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, ak povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže hradiť len s veľkými ťažkosťami. V takých prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové a zárobkové pomery oboch strán, prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom/čiastočnom nepriznaní trov konania úspešnej strane sporu. Ust. § 257 CSP je teda zákonné ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje určitú formu výnimky zo všeobecne platnej zásady zodpovednosti za výsledok. Predpokladom jeho použitia je teda existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnej strany sporu a existencia výnimočnosti daného prípadu.

15. Žalovaná 2/ ako hlavné dôvody, pre ktoré by mal súd aplikovať § 257 CSP uviedla, že je starobná dôchodkyňa s nízkym dôchodkom, navyše je vdova a jej zdravotný stav sa zhoršuje. Okrem toho

žalobca nevykonala žiadnu predžalobnú výzvu. Uviedla, že manžel jej zomrel pred 15 rokmi, je ovdovelá dôchodkyňa s vyšším vekom (83 rokov), so zhoršeným zdravotným stavom a nízkym príjmom vo výške 487,90 EUR mesačne (z toho - starobný dôchodok: 21,80 EUR, vdovský dôchodok: 388,40 EUR, rodičovský dôchodok: 77,70 EUR).

16. Odvolací súd zohľadňoval, že v danom prípade k späťvzatiu žaloby žalobcom došlo skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 CSP alebo pojednávanie.

17. To znamená, že poplatok splatný podaním žaloby sa v zmysle ust. § 11 ods. 3, 4 zák. č. 71/92 Zb. o súdnych poplatkoch z dôvodu zastavenia konania a späťvzatia žaloby pred prvým pojednávaním vracia krátený o 1%, najmenej však 10,- Eur. Tiež odvolací súd zohľadňoval, že v danom prípade bude trovy konania nahrádzať žalovaná 2/ spoločne a nerozdielne so žalovaným 1/, čo znamená, že v konečnom dôsledku sa bude podieľať na nároku na náhradu trov konania žalobcu v rozsahu 1/2. Zároveň odvolací súd skúmal i okolnosti súvisiace pred stavom pred začatím sporu so správaním sa účastníkov v priebehu sporu a okolnosťami uplatnenia nároku. Mal za to, že žalovanej nič nebránilo hneď po začatí sporu upozorniť žalobcu na to, že už prebieha na okresnom súde iné konanie, v ktorom sa rieši relatívna (ne)platnosť tej istej kúpnej zmluvy, žalobca nebol v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 41C/40/2024 stranou sporu. Svoje majetkové pomery navyše doložila žalovaná až v priebehu odvolacieho konania, napriek tomu, že ide o novotu v odvolacom konaní podľa § 366 písm. d) CSP, na ktorú odvolací súd nemohol prihliadať, pričom aplikáciu ust. § 257 CSP uplatňovala už v konaní pred súdom prvého stupňa.

18. Vo väzbe na uvedené preto odvolací súd uznesenie prvoinštančného súdu vo výroku II. ako správne potvrdil, stotožniac sa i s jeho odôvodnením (§ 387 ods. 1, 2 CSP). Vo výroku I. ponechal uznesenie prvoinštančného súdu nedotknuté. Žalobkyni vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/ ako úspešnej strane v spore podľa § 255 ods. 1, § 511 ods. 1, 3 OZ, § 396 ods. 1 CSP priznal spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

19. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)